



БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА ў АНГЛІЙСКІХ ПЕРАКЛАДАХ

ЖЫЦЕ КІРЫЛЫ ТУРАЎСКАГА

В ТОЙ ЖЕ ДЕНЬ¹ ПАМЯТЬ ИЖЕ В СВЯТЫХ ОТЦА НАШЕГО КИРИЛА ЕПИСКОПА ТУРОВСКОГО.

Съй бе блаженный Кирил рождение и възпитание града Турова, в Русей стране тако нарицаема, богату родителю сын. Но обаче не любляше богатства, ни славы тленнаго мира сего, но паче всего прилежаше божественных писаний, добре извыче святых книг учению. По времени же отшед в монастырь и бысть мних. И паче всех Богови работаше, постом и бдением (пеньем) удручая тело свое, сътвори себе чисто приателище Святому Духу. И мнозем на ползу бысть, уча и поучая мнихы² в покорении и в послушании быти игумену и того имети, яко Бога, и при всем его слушати. Чернец убо, иже не имеет послушания к игумену, якоже обещася, таковой не может быти спасен. По сем блаженный, на болшаа подвигы желая, в столп вшед, затворися³ и ту пребысть неколико время, постом и молитвою паче себе тружаяся. И многа божественнаа писания изволи, славен бысть по всей стране той. И молением князя⁴ и людей того града возведен был на стол епископский и от митрополита⁵ поставлен бысть епископом граду Турову, еже есть близ Киева. Бысть добре подвизаяся в Церкви Божий. Феодорца же еретика епископа, за укоризну тако нарицаема, сего блаженный Кирил от божественных писаний ересь обличи и проклят его. Андрею же Боголюбскому князю многа послания написа⁶, книги написа от евангельских и пророчьских писаний⁷, яже суть чтомы на праздники Господьския, и ина многа полезна словеса: яже к Господу молитвы⁸ и похвалы многим святым⁹, сим вся и ина множайша написав, церкви предаст. И канон великий о покаании сътвори к Господу по главам азбуки¹⁰, иже и доньне держат вернии рустии людие вся просвещаючи и веселящи. И тако добротелю пожив и благочестно добре порученное ему стадо упас, преставися в вечный и бесконечный живот.

Приидете днесь, братие, похвалим своего святителя, глаголюще ему: Радуйся, святителю честный и учителю наш, другий Златоуст, иже нам в Руси паче всех восиа! Радуйся, святителю, иже святым и пресветлым (тресветлым) учением своим конца руския просветив! Радуйся, яко солнце, омраченнаа и темнаа богоразумием просвещаа! Молю ти ся, святителю, малыа си словеса приносяще: моли о нас Вседръжителя, Емуже ныне предстоиши с дръзновением, от належашых бед и томления поганьскаго избавитися, от безбожных агарян¹¹, присномучащих ны. Да получим милость молитвами твоими, грехом отдание и присносущих благ наслаждение в оном веце!

1. Дзень царкоўнага ўшанавання Кірылы Тураўскага – 28 красавіка паводле старога стылю (11 мая паводле новага стылю).

2. Захавалася чатыры творы Кірылы пра манаства: “Слово указание, откуда житие в людях безженное”, “О черноризчем чине”, “К Василию игумену о белоризце и монашестве” і “К Василию игумену о схиме”.

3. На хрысціянскім Усходзе рупліўцы, так званыя стоўпнікі, стаялі на слупе або будавалі на слупе келлю. У кліматычных умовах Тураўскай зямлі стаўпом магла называцца ці стоўпападобная вежа-келля (піргас), ці вузкая і глыбокая зямлянка, пра што, у прыватнасці, сведчыць выраз “вшед, затворися”.

4. Верагодней за ўсё, Юрыем Яраславічам у 1157—1158 гг.

5. Маецца на ўвазе мітрапаліт Феодар, пастаўлены ў 1161 г., але мяркуецца, што да афіцыйнага пастаўлення Кірыла некаторы час быў намінатам епіскапа (названым епіскапам).

6. Гэтыя лісты не захаваліся, але некаторыя навукоўцы, у прыватнасці І.П.Яромін, схільныя лічыць адным з гэтых пасланняў прытчу пра душу і цела, у якой пад сімвалічнымі выявамі сляпца і кульгача выкрываюцца дзеі Андрэя Багалюбскага і яго “пратэжэ” Феодара Растоўскага, прыніжальна названага сучаснікамі Феадорцам.

7. Маюцца на ўвазе асобныя тлумачэнні на Евангеллі і прарокаў.

8. Захаваўся цэльны цыкл малітваў св. Кірылы на ўсю сядміцу.

9. Не захаваліся.

10. Так званы Азбучны канон не захаваўся.

11. Агаранамі ў старажытнай Русі называліся як полаўцы, так і пазней татары, таму згадка гэтая не дапамагае удакладніць час напісання жыцця.